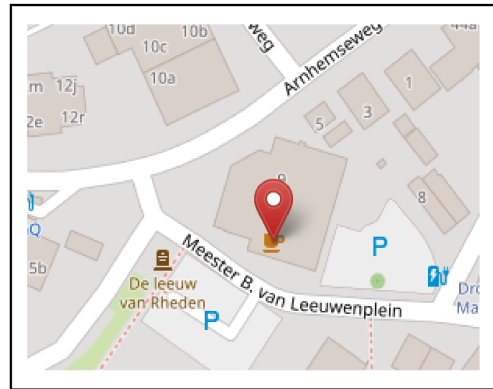

Ons Huis
Meester B. van Leeuwenplein 7-9
6991 EW Rheden

Monumentgegevens

Monumentnummer 0000207
Inschrijving register 21 december 1999
Kadastrale aanduiding Rheden C 941

Historie en ligging:

Dit markante enigszins door latere ontsierende aanbouwen omgeven voormalige, voor de gemeente Rheden unieke, verenigingsgebouw neemt een sterk beeldbepalende plaats in op de hoek van de Amhemseweg en het Meester B. van Leeuwenplein. Het pand werd ontworpen door de architect W. Honig uit Velp. Honig, in die jaren een succesvol architect was ondermeer een van de medestichters van de villaparken Overbeek en Ma Retraite in Velp. De vondst van zand bij de aanleg van dit laatste villapark zou leiden tot de oprichting van de 'N.V. Vigorese Cement-Industrie De Metoor' die later verplaatst zou worden naar het dorp Rheden. Tevens was hij gedurende een aantal jaren gemeentearchitect en raadslid. Het voor het dorp Rheden bijzonder rijk gedecoreerde pand is een goed voorbeeld van overgangsarchitectuur waarbij vooral sprake van is van invloeden van de Neo-Renaissance en de Art Nouveau. De term overgangsarchitectuur is van toepassing op veel bouwwerken die rond de eeuwwisseling zijn ontstaan en die een overgang vormen van de neostijlen en historisme naar een meer moderne, niet of nog weinig aan historische stijlelementen gebonden architectuur. Over het algemeen is er sprake van het door elkaar gebruiken van elementen uit de Neo-Renaissance, Chaletstijl en de Art Nouveau/Jugendstil, naast Berlagiaanse en Rationalistische kenmerken. Typisch is ook het gebruik van elementen uit de Neo-Renaissance als speklagen en blinde segmentboogjes met siermetselwerk. Deze worden echter niet meer in pleister uitgevoerd doch in verblendsteen. Het pand heeft nu de functie van café. De monumentenbescherming betreft uitsluitend het oorspronkelijke uit 1909 daterende gebouw.

Plattegrond en opbouw:

Het oorspronkelijke pand is gebouwd op een rechthoekige plattegrond en heeft twee bouwlagen onder een zadeldak dat boven de achtergevel door een driehoekig schild wordt afgesloten. Het dak is belegd met gesmoorde platte Friese pannen. Op het dak bevinden zich vier bakstenen schoorstenen. In het linker dakschild bevinden zich twee klimmende dakkapellen met stolpramen. De voorgevel wordt afgesloten door een topgevel. De zijgevels worden afgesloten door geprofileerde bakgoten. De gevels, m.u.v. de achtergevel, zijn voorzien van in gele en oranje/rode verblendsteen uitgevoerde sierbanden tussen de verdiepingen en ter hoogte van de onder-, wissel-, en bovendorpels van de vensters. De vensters worden merendeels afgesloten door blinden segmentboogjes in rode verblendsteen met hard- of cementstenen aanzet- en sluitstenen. De boogvelden van de vensters in de voorgevel en de zijgevels zijn voorzien van siermetselwerk in gele en oranje/rode verblendsteen en baksteen.

Voorgevel:

De voorgevel is symmetrische ingedeeld en heeft op de begane grond een licht uitgemetselde plint afgedekt met een profielsteen. Vanaf de verdieping heeft de gevel op de hoeken licht uitgemetselde lisenen eindigend ter hoogte van de goot in uitkragend

metselwerk. In het midden bevindt zich een halfronde in rode verblendsteen en hard- of cementsteen uitgevoerde boog waarin zich dubbele vernieuwde deuren bevinden met meerruits zijlichten en een meerruits bovenlicht. Hierboven bevinden zich vijf kleinere ten opzichte van elkaar verspringende vensters met een meerruits indeling. De gevel heeft aan weerszijden van de ingang gepleisterde verdiept liggende velden die van een omlijsting in geprofileerde rode verblendsteen zijn voorzien. vanaf de verdieping is de middentravee licht uitgemetseld. De verdieping heeft een nog gedeeltelijk aanwezig en in slechte staat verkerend balkon op consoles. De dubbele balkondeuren zijn vernieuwd. Boven het meerruits bovenlicht bevinden zich een blinde segmentboog met in het gepleisterde boogveld de tekst ANNO 1909. Vervolgens bevindt zich hierboven weer een segmentboog. De beide bogen zijn middels cement- of hardstenen consoles met elkaar verbonden. In het tussen beide gelegen gepleisterde boogveld is de tekst ONS HUIS aangebracht. Aan weerszijden van de middentravee bevindt zich een smal hoog venster met een T-schuifraam en een meerruits bovenlicht. De middentravee van de door een tuit afgesloten topgevel heeft een stolpraam met een meerruits bovenlicht dat hier door een eenvoudig blind segmentboogje in rode verblendsteen wordt afgesloten met een sober baksteenvulling in het boogveld. Hierboven bevindt zich een fraai smeedijzeren sieranker. De tuit wordt bekroond door een rijk uitgevoerde smeedijzeren windwijzer. In de kwartronde gevel delen aan weerszijden van de middentravee bevinden zich gepleisterde kwartronde velden met omlijsting van rode verblendsteen.

Linker zijgevel:

Tegen begane grond bevindt zich een recente aanbouw. De verdieping heeft links een uitbouw met een klein getralied venster. In de korte zijde van de uitbouw links bevindt eveneens een klein venster. Rechts hiervan bevinden zich drie vensters die voorzien zijn van T-schuiframen met meerruits bovenlichten.

Achtergevel:

De achtergevel is eenvoudiger uitgevoerd dan de overige gevels. De sierbanden zijn evenals de segmentboogjes en boogvelden uitgevoerd in baksteen. De begane grond gaar schuil achter aanbouwen. De verdieping heeft twee in formaat verschillende vensters met T-schuiframen

Rechter zijgevel:

Deze gevel heeft twee vensters met meerruits schuiframen.

Reden van plaatsing:

Het pand bezit stedenbouwkundige waarde:

- als onderdeel van de historische gegroeide dorpskern waarvan het beeld ter plaatse sterk bepaald wordt door het op de hoek van de hock van de Amhemseweg en het Burge-meester van Leeuwenplein gelegen voormalige verenigingsgebouw.

Het pand bezit architectuurhistorische waarde:

- vanwege de redelijk gaaf bewaarde hoofdvorm, de bijzondere detaillering en het materiaalgebruik.
- als goed en rijk voorbeeld van de voor de periode 1900-1910 kenmerkende overgangsarchitectuur waarbij met name sprake is van invloeden van de Art Nouveau.
- vanwege de voormalige functie van volkshuis is het gebouw typologisch van belang.

Het pand bezit cultuurhistorische waarde.

- het pand heeft als voormalig verenigingsgebouw sociaal-historisch waarde als element uit de geschiedenis van het dorpsleven in het begin van de 20ste eeuw. Het pand is gelegen aan een plein dat van oudsher vanwege de aanwezigheid van een voormalige

school en schoolmeesterswoning een van de centra van het dorp vormde.

Voldoet aan de basisnormen a en b alsmede aan de meerwaarden 1b, 1d, 2a, 2c en 3a. Op grond van bovenstaande voldoet het pand aan artikel 9 e.v. van de gemeentelijke monumentenverordening.

Café Ons Huis – 2016

Collectie KVO